

Riksdagens protokoll

2013/14:96

Fredagen den 4 april

Kl. 09.00 – 09.52

Protokoll
2013/14:96

1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Tredje vice talmannen meddelade att *Rickard Nordin* (C) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 4 april, varigenom uppdraget som ersättare för *Anders Flanking* (C) upphört för *Karin Östring Bergman* (C).

2 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Tredje vice talmannen meddelade att *måndagen den 14 april kl. 12.00* skulle interpellationssvar lämnas.

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2013/14:378

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:378 Skattekontoren i Åmål och Mora
av *Leif Jakobsson* (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 3 juni 2014.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 3 april 2014

Finansdepartementet

Anders Borg (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:393 Vårdval Stockholm
av Ingela Nylund Watz (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 maj 2014.

Skälet till dröjsmålet är redan inplanerade aktiviteter.

Stockholm den 2 april 2014

Socialdepartementet

Maria Larsson (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

4 § Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2013/14:112 till utbildningsutskottet

2013/14:203 till justitieutskottet

2013/14:216 och 217 till socialförsäkringsutskottet

Skrivelse

2013/14:209 till miljö- och jordbruksutskottet

Motioner

2013/14:Ju22 och Ju23 till justitieutskottet

2013/14:Sf18–Sf20 till socialförsäkringsutskottet

2013/14:So17 till socialutskottet

2013/14:Fi4 och Fi5 till finansutskottet

2013/14:Sf17 till socialförsäkringsutskottet

2013/14:Sf21–Sf23 till socialförsäkringsutskottet

2013/14:Ub9 och Ub10 till utbildningsutskottet

2013/14:K23 till konstitutionsutskottet

2013/14:N11–N14 till näringsutskottet

2013/14:Ub8 till utbildningsutskottet

2013/14:Ju19–Ju21 till justitieutskottet

2013/14:Kr12 till kulturutskottet

EU-dokument

KOM(2014) 167 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 29 maj 2014.*

Anf. 1 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Isak From har frågat mig om befolkningen verkligen kan förvänta sig bättre täckning när så få nya master planeras.

Låt mig inledningsvis slå fast att det är väldigt viktigt för mig och hela alliansregeringen att hela Sverige har bra mobiltäckning. Det behövs för att man ska kunna driva sitt företag. Det behövs för att man ska kunna kommunicera med sin omvärld. Och det behövs för att vi ska kunna möta människors allt starkare önskan om att kunna leva alltmer mobila liv. Därför är det en prioriterad fråga för alliansregeringen att se till att allt fler kan få tillgång till bättre och snabbare mobila kommunikationer i hela landet.

De mobilnät vi har behöver byggas ut så att de både räcker till fler användare samtidigt och täcker alltmer av landets yta. Just därför beslutade vi i alliansregeringen för sju år sedan att Sverige som det första landet i världen skulle öronmärka det så kallade 800-megahertzbandet för mobiltelefoni. Tack vare det beslutet byggs nu den modernaste mobila tekniken – 4G – ut i rekordfart inte minst på landsbygden.

I samma anda fattade alliansregeringen för bara några veckor sedan beslut om att från och med den 1 april 2017 öronmärka 700-megahertzbandet för mobilt bredband och mobiltelefoni. Även det beslutet fattade vi för Sverige som ett av de första länderna i världen. Tack vare det skapas nu förutsättningar för att mobilnäten kraftfullt ska kunna byggas ut så att hela landet, också landsbygden, kan förses med ännu snabbare mobilt bredband och bra mobiltelefoni. Därför har det beslutet fått ett mycket varmt välkomnande både av dem som bor där mobiltäckningen brister och av mobiloperatörerna.

För att mobilnäten ska räckta till fler, och för att vi ska kunna prata och surfa mobilt oavsett var vi är, måste operatörerna investera smartare och investera mer. Därför är det väldigt bra att fler operatörer nu har meddelat att de kraftfullt kommer att öka sina investeringar för ökad mobiltäckning i hela landet med fokus på de områden som har sämst yttäckning. Hela tre olika mobiloperatörer har satt upp som mål att de ska täcka minst 90 procent av Sveriges yta med sina mobilnät senast 2015 respektive 2016.

Isak From undrar om befolkningen verkligen kan förvänta sig bättre täckning när så få nya master planeras. Mitt korta svar på den frågan är ja. Befolkningen kan förvänta sig bättre täckning.

De tre operatörerna har meddelat att de tänker bygga ut sina mobilnät så att de täcker 90 procent av hela landets yta. Det innebär att ett stort antal så kallade vita fläckar kommer att få täckning. De senaste åren har allt fler börjat använda mobiltelefoni och mobilt bredband. Det har lett till en så kraftig efterfrågeökning på mobilt bredband att utvecklingen håller på att överbelasta operatörernas nät. För den enskilde mobilanvändaren kan det innebära att man inte kan koppla upp sitt mobilsamtal eller att samtalet bryts. Därför är det också viktigt att öka kapaciteten i näten så att fler användare kan använda mobilnäten samtidigt.

En del av de investeringar som mobiloperatörerna nu gör handlar om att öka kapaciteten i näten. En annan del handlar om att se till att mobil-

*Svar på
interpellationer*

näten täcker mer av landets yta. Valet står inte mellan bättre yttäckning och högre kapacitet. Om vi ska ha bra mobiltäckning i hela landet krävs både och. Jag och alliansregeringen kommer att fortsätta göra allt vi kan för att underlätta och påskynda den utbyggnaden så att hela landet kan ha tillgång till bra mobiltelefoni och bra mobilt bredband.

Anf. 2 ISAK FROM (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet Anna-Karin Hatt för svaret. Jag tycker att det andas en viss form av framtidstro, även om vi ska ha en diskussion om vad detta kan innebära. Jag och Anna-Karin Hatt har mötts här i kammaren i debatter med bäring på ungefär samma problem de senaste åren. Statsrådet har i takt med att opinionen har krävt detta också svängt och erkänner nu att det faktiskt föreligger ett ganska stort problem.

Alla är nog överens om att mobiltäckningen inte är så bra som operatörerna visar med sina täckningskartor. Det har framkommit med all önskvärd tydlighet de senaste åren. Medborgarna har visat sitt missnöje på olika sätt. De har skrivit till medierna, PTS, oss riksdagsledamöter och förmodligen också statsrådet med krav på förbättringar.

Precis som statsrådet är inne på har flera av operatörerna annonserat vällovliga satsningar. De säger att de ska bygga ut till 90 procent i hela landet. Utgångspunkten för min interpellation här i dag var att titta på om det är så här. Eller vad är det som håller på att hända? När man tittar på antalet bygglov för master visar det sig att det inte är någon anstorm av ansökningarna till kommunerna, framför allt när det gäller glesbygds-kommunerna. Jag har undersökt åtta av Västerbottens inlandskommuner, och där visar sig inte någon storsatsning på att öka täckningsgraden.

Om man går på operatörernas egna siffror ser man att 84 procent av landets yta i dag har täckning – om man sammanväger operatörernas siffror. Men det är få av oss konsumenter som går omkring och har flera olika abonnemang i sin telefon. Oftast nyttjar man *en* operatör.

Om man tittar på hur det ser ut över landet visar det sig att Norrbottens yta täcks till bara 64 procent. I övriga delar av Norrbotten har man inga mobila kommunikationer. I Västerbotten täcks 84 procent av ytan. Om det byggs ut till 90 procent även i Västerbotten blir det lite bättre, men det är ändå långt kvar till att hela länet täcks.

Vi har i dag en situation som har visat sig inte minst drabba besöksnäringen. Under de senaste sportlovsveckorna slogs mobiltelefonin ut i Vilhelmina, i Tärnaby-Hemavan-fjällen och i Dorotea. Räddningstjänsten i Vilhelmina gjorde täckningsprov och konstaterade att man till exempel inte kunde nå SOS Alarm när telefonin var utslagen under de här veckorna. Det är klart att konsumenterna, som har tecknat ett abonnemang, förväntar sig att kunna ringa. Lokalbefolkningen förväntar sig att telefonin ska fungera och inte slås ut på grund av att turisterna kommer.

Nu har man lovat att det här ska ske på ett antal år, men vad pekar på att man faktiskt kommer att bygga master för att ta bort de här stora vita fläckarna? I dag ser vi i alla fall inte någon större anhopning av ansökningar.

Herr talman! Jag börjar med det som är kärnfrågan för själva interpellationen, det vill säga att Isak From har tittat på vilka bygglovsansökningar som finns för nya mobilmaster i sitt hemlän och jämfört med de miljardsatsningar som de tre operatörerna Telenor, Tele 2 och Telia har utlovat. Han ställer frågan: Kommer det verkligen att leda till en kraftfull utbyggnad av mobilnäten med så här få ansökningar? Mitt svar på det är ja. Man måste notera att Isak From har skrivit sin interpellation tre dagar efter att operatörerna Telenor och Tele 2 anmälde att de nu tänker göra likadana miljardsatsningar i sina mobilnät som Telia redan planerat att göra.

Jag är också otålig, men jag tror att det är att gå över gränsen att tro att operatörerna på tre dagar ska ha hunnit lämna in alla de mobilmastansökningar som självklart kommer att komma som ett resultat av den kraftfulla utbyggnad av mobilnätstäckningen, yttäckningen, som operatörerna nu har förbundit sig till. Att tre dagar efter ett sådant besked tro att alla ansökningar finns inne är att vara lite väl optimistisk. Sådant här kommer att ta lite tid. Man måste frekvensplanera och se var det behövs nya master och hur man kan säkerställa att operatörerna inte behöver sätta upp för många mobilmaster, eftersom det också innebär ett ingrepp i naturen.

Helt klart är dock att vi kommer att få se fler master och fler bygglovsansökningar framöver som en konsekvens av de miljardsatsningar som Telia, Telenor och Tele 2 nu var för sig tänker göra.

När det gäller täckningskartorna som Isak From tar upp i sitt inlägg här i debatten har vi under ett antal år uppmärksammat att det har varit för stor skillnad mellan de täckningskartor som operatörerna visar upp och den verklighet som vi som mobilanvändare upplever. Det var därför som jag och regeringen för drygt ett år sedan gav PTS i uppdrag att göra stickprovsmätningar på ett antal olika ställen i landet, från norr till söder, för att se om täckningskartorna verkligen stämmer med verkligheten. Svaret blev tydligt. Alldeles för ofta skiljer det alldeles för mycket mellan de täckningskartor som operatörerna visar upp och den verklighet som människor lever i.

Så snart jag fick det beskedet i min hand tog jag initiativ till att ge PTS och Konsumentverket ett nytt uppdrag, som innebar att titta på vad vi kan göra för att komma åt de här problemen. Så sent som i onsdags överlämnade PTS och Konsumentverket resultatet av det uppdraget. Det är vad man faktiskt skulle kunna kalla en historisk branschöverenskommelse, där samtliga fem mobiloperatörer som vi har i Sverige i dag åtar sig att framöver faktiskt förse oss konsumenter med mer rättvisande täckningskartor, och de täckningskartorna ska också kunna gå att jämföra mellan operatörerna. När du ska välja ett mobilabonnemang som funkar bra hemma hos dig eller jag ska välja ett mobilabonnemang som funkar bra där jag rör mig eller bor kan vi då veta vilken operatör som funkar bäst med de förutsättningar som vi har.

Det här kommer att vara bra för operatörerna, som stimuleras till att bygga ut näten mer, men framför allt kommer det att vara bra för mobilkunderna, som kommer att få mer rättvisande information, som inte behöver köpa grisen i säcken och som framför allt inte behöver vakna upp dagen efter att de har skrivit på ett långt abonnemang med en mobilope-

ratör och upptäcka att det inte funkar så bra där de bor eller där de driver sitt företag.

Den här historiska branschöverenskommelsen är viktig. Jag kommer att väldigt noga följa att operatörerna också gör det som de nu har förbundit sig till, det vill säga se till så att täckningskartorna framöver ska stämma med verkligheten.

Anf. 4 ISAK FROM (S):

Herr talman! Jag kan nog garantera statsrådet att befolkningen också kommer att följa detta nogsamt. Konsumenterna kommer att följa det här nogsamt. Jag hoppas att den överenskommelse som nu är gjord faktiskt driver på utvecklingen och visar mer riktiga kartor. Det blir ju inte bättre för den enskilde konsumenten att få rätt att veta någonting som han redan vet. Vet man i dag att man inte har täckning eller att man har dålig täckning blir det faktiskt inte bättre täckning för att man får veta det till följd av en överenskommelse.

Men det kan också påvisa tydligt att vi har stora vita fläckar, och det kan kanske bli lite otrevligt för operatören att skylta med att man har sämre täckning i vissa områden. I det fallet tror jag att det är bra att man har kommit med den här överenskommelsen.

Garantin är lite luddig. Ska hela landet få 90 procents täckning? I dag har hela landet söder om Stockholm över 90 procents täckning. Man har i det närmaste 100 procent söder om Stockholm, medan man ju längre norrut man kommer har desto sämre täckning. 64 procent av Norrbotten har täckning i dag, och det är den sammanvägda beräkningen mellan operatörerna. Precis som jag sade i min inledning är det få som går omkring med olika abonnemang i sin telefon eller har flera telefoner. Men så har faktiskt en del tvingats göra, framför allt i fjällvärlden, där flera konsumenter har skaffat norska abonnemang som faktiskt funkar. Det är lite tråkigt att det ska behöva vara så. Möjligtvis är det kul att möjligheten ändå finns.

På många områden kan det bli mycket bättre än vad det är i dag. Frågeställningen är: Hur många påskar ska mobiltelefonin behöva slås ut? Nu hoppas jag att mobiltelefonin kommande påsk kommer att vara hållbar och inte slås ut, men de senaste påskarna har faktiskt mobiltelefonin i fjällorterna i Jämtland, Västerbotten och Norrbotten slagits ut på grund av överbelastning.

Telia har fortfarande inte sagt att de kommer att satsa. De säger fortfarande att det är för få kunder i Borgarfjäll för att de ska bygga ut där. De gör storsatsningar i inlandet och även i en del fjällkommuner. De byter ut 2G-sändare mot 4G-sändare, vilket är bra och ökar möjligheten att sälja datakommunikation i befintliga master, men det ökar inte täckningsgraden. Det kan förbättra möjligheterna på sina håll, och jag är inte emot det. Jag tycker att det är på sin plats att man gör det, och det är bra att man gör det man gör, men man kan inte samtidigt lova bättre täckning när det hitintills visat sig att det inte är så.

Sedan kommer jag naturligtvis också att fortsätta följa det här. Ser jag att det kommer ytterligare ansökningar för mobilmaster kommer jag naturligtvis att säga att jag kanske hade fel. Mobiloperatörerna själva lyfter fram att det är besvärligt att få bygglov, eftersom alla överklagar besluten. Då kan det kanske vara så att mobiloperatörerna behöver ha

samråd och lära sig att ta kontakt med samebyar och andra intressenter innan de sätter i gång någonting. Tidigare har man tagit tillbaka bygglov också, och den verklighetsbild som vi lever med är nog att vi inte riktigt tror på operatörerna än så länge.

Prot. 2013/14:96
4 april

*Svar på
interpellationer*

Anf. 5 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Det stämmer att man kan göra mycket lokalt och regionalt, antingen för att underlätta mobilnätutbyggnaden eller för att göra den svårare. Förra året gav jag Post- och telestyrelsen i uppdrag att anordna ett antal regionala dialogmöten och föra samman lokala, regionala, offentliga och privata beslutsfattare med operatörerna så att de kunde sätta sig ned runt bordet och gemensamt ställa sig frågan: Vad kan vi göra, var och en och tillsammans, för att påskynda mobilnätutbyggnaden? Det var en uppskattad form, och många har givit uttryck för att man vill fortsätta den regionala dialogen. Det var precis därför som regeringen så sent som i går, på gårdagens regeringssammanträde, beslutade om att ge fem olika länsstyrelser i uppdrag att gå vidare och fortsätta föra de här regionala dialogmötena så att man kan få fram just sådana här möten där kommuner kan ställa sig frågan: Hur kan vi underlätta bygglovsprocessen, prioritera den, och hur kan vi tillhandahålla samhällsmaster i delar av landet där det annars inte går att få till en ekonomiskt rationell mobilnätutbyggnad?

Just den typen av frågor kommer man att kunna lyfta upp vid dessa regionala dialogmöten, och jag är glad och stolt över att jag har kunnat medverka till att de får fortsätta.

De tre operatörer som nu har aviserat att de ska göra miljardinvesteringar i utbyggnaden av mobilnäten har förbundit sig till och sagt att de tänker täcka 90 procent av Sveriges yta, var för sig, med sina mobilnät. Då kan man fråga sig om det är bra eller dåligt. Jag skulle säga att det är en ganska hög siffra, med tanke på att bara 3 procent av Sveriges yta är bebyggd i dagsläget. Sverige är ett vidsträckt land och med tanke på det är det väldigt bra att operatörerna nu tänker täcka 90 procent av landets samlade geografiska yta.

Vi ska fortsätta driva på för att förbättra tillgången till elektroniska kommunikationer i hela landet. Och jag kan se att den politik som regeringen har fört genom en rad år verkligen gör skillnad. Jag skulle vilja ta ett konkret exempel när det gäller snabbt mobilt bredband från Isak Froms eget hemlän Västerbotten. I dag har mer än fyra av fem invånare i Västerbotten tillgång till den allra senaste mobila tekniken, 4G, där de bor. Det är lite bättre än täckningen när det gäller 3G, som är den teknik som de flesta använder i dag, som de flestas mobiltelefoner använder i dag.

Om vi i stället för befolkningstäckning tittar på geografisk yttäckning ser det annorlunda ut. 3G-nätet täcker i dag bara 3 procent av Västerbottens geografiska yta, men med 4G täcker vi, trots att 4G bara är ett par år gammalt, redan nu fem gånger så stor geografisk yta i Västerbotten. Det här är en väldigt stor skillnad som förklaras av en enda sak, nämligen att alliansregeringen för fem år sedan öronmärkte 800-megahertzbandet för att bygga ut mobilt bredband och mobiltelefoni. Det gör att vi nu snabbt får se bättre mobiltäckning i glesbygden. Det innebär också att många skulle kunna uppleva att deras mobiltäckning blir bättre när de bestäm-

mer sig för att gå över till en modernare mobiltelefon som också kan använda den nya moderna 4G-tekniken.

Mitt bästa råd till någon som bor på landsbygden, inte minst i Västerbotten just nu, är att pröva en 4G-telefon – gå till sin operatör och be att få pröva – och se om det kommer att förbättra mobiltäckningen. Rimligen borde det göra det eftersom det nu är där som den riktigt snabba utbyggnaden av mobilnäten sker.

Anf. 6 ISAK FROM (S):

Herr talman! Om det ska ta fem år från det att alliansregeringen bestämmer sig för att satsa på förbättringar till att de verkligen sker kommer vi förmodligen att stå här fler gånger.

Jag hoppas att jag slipper läsa i tidningarna att telefonin slogs ut i påsk igen. Jag hoppas att dialogmötena mellan PTS, operatörerna och de regionala aktörerna blir lyckosamma. Det var inte kul att läsa en intervju i Västerbottens Folkblad den 24 mars med Sara Andersson, som är kommunikations- och marknadschef på PTS. Hon tror inte att man kan ställa högre krav på operatörerna. De är rädda för att operatörerna då flyttar och plockar ned sina sändare.

Jag tycker inte att en myndighet kan agera på det sättet. Och jag tror också att PTS när de åker runt på dialogmöten har fått höra att de som ansvarig myndighet måste ställa krav på operatörerna. Operatörerna har fått sitt tillstånd för att de ska verka i hela landet. Det är rimligt att man har samma förutsättningar i hela landet. Det ska inte vara möjligt att bara satsa på gräddfiler.

Jag hoppas att det går fortare än fem år innan vi ser ytterligare förbättringar. Jag tror också, precis som statsrådet är inne på, att i takt med att det blir klart och att 4G-utbyggnaden faktiskt går i den omfattning som den nu går kommer fler att byta teknik. Fler kommer nog också att bli nöjda, men fler kommer kanske också att bli besvikna när de har köpt ny teknik och den inte fungerar lika bra som de hade förväntat sig. Men jag tror ändå att det är ett steg i rätt riktning.

Det återstår nog en del eftersom det är klart att det är tungsamt. Men det är också glädjande att höra statsrådet ta ordet ”samhällsmaster” som en möjlig åtgärd i sin mun för första gången. Det välkomnar vi, och det ska vi följa upp.

Anf. 7 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Jag tackar för en angelägen interpellationsdebatt med Isak From. Jag tackar också för att Isak kvitterar att han, precis som jag, ser att de investeringar som nu görs, den politik som regeringen för, också kommer att leda till att vi får bättre mobilnät i hela landet och att det kommer att leda till att fler konsumenter kommer att kunna uppleva det när telefonerna också går över till den modernaste tekniken.

Mobiltäckningen förbättras kontinuerligt i landet. För fem år sedan fattade vi beslut om 800-bandet. Nu kan det tas i drift. Det tar fem år för oss att lägga om hela frekvensplaneringen, att ställa om från att vi tidigare använde det för tv-sändningar och att nu ställa om till mobiltelefoni. Men under tiden har vi gjort en rad andra saker som har gjort att mobiltäckningen har förbättrats för vart och ett av dessa år. Nu går det ännu snabbare eftersom 800-bandet kan tas i bruk. Den utvecklingen kommer

att gå ännu bättre när 700-bandet sedan kan tas i bruk. 700-bandet lämpar sig ännu bättre för att bygga ut snabbt mobilt bredband och bra mobil yttäckning än vad 800-bandet gör.

Jag är glad över fyra saker i dag. Jag är glad över den historiska branschöverenskommelse som operatörerna träffade i onsdags, så att vi som konsumenter äntligen kan få mer rättvisande täckningskartor. Jag är glad över att tre av operatörerna i Sverige har meddelat att de under de närmaste åren kommer att göra miljardinvesteringar för att bygga ut mobilnätet. Jag är också glad över att regeringen har kunnat fatta beslut om att ge länsstyrelserna i uppdrag att fortsätta de regionala dialogmötena. Slutligen är jag otroligt glad och stolt över att Sverige som ett av de första länderna i världen nu har öronmärkt även 700-bandet för mobiltelefoni. Även det beslutet kommer att leda till att Sverige kommer att kunna fortsätta vara ett it- och telekomland i världsklass.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2013/14:96
4 april

*Svar på
interpellationer*

6 § Svar på interpellation 2013/14:382 om EU:s klimat- och energipaket

Anf. 8 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Börje Vestlund har frågat mig om regeringen har tappat ambitionen om att ställa om energisystemet genom att öka det förnybara så att klimatutsläppen är 90 procent i förhållande till 1990 års nivå till 2050 inom EU. Börje Vestlund har också frågat varför regeringen inte längre är den progressiva kraft som vill gå före och visa EU vägen för att ställa om energisystemen till 2030.

Låt mig börja med att konstatera att Sverige är ett föregångsland inom klimat- och energiområdet. Av alla medlemsländer i EU är vi det land som har lägst koldioxidintensitet, mätt i utsläpp av växthusgaser per bnp. Samtidigt är Sverige det land som har högst andel förnybar energi i EU. I och med att vi 2012 nådde 51 procent förnybart i vårt energisystem är vi bland de första av ett fåtal länder i EU som har nått EU:s 2020-mål för förnybar energi. Detta har uppnåtts bland annat genom de gröna elcertifikaten, som är ett omvittnat kostnadseffektivt stödsystem för att bygga ut den förnybara elproduktionen till en liten kostnad för konsumenterna. År 2012 var 12,6 procent av den energi som användes i transportsektorn förnybar, vilket också det är högst i EU och högre än det 10-procentsmål som vi har satt upp för 2020. Till allt detta kommer en i det närmaste koldioxidfri elproduktion.

Sverige är ledande när det gäller förnybar energi, men vi är också ledande när det gäller att förena god ekonomisk tillväxt med minskade utsläpp av växthusgaser. Sedan 1990 har vi i Sverige lyckats minska våra klimatutsläpp med hela 20 procent, samtidigt som vår ekonomi har vuxit med nästan 60 procent. Genom att visa att det är fullt möjligt att förena en ambitiös klimat- och energipolitik med god och hållbar tillväxt kan Sverige påverka vår omvärld och agera med trovärdighet i internationella förhandlingar inom såväl EU som globalt.

Just nu diskuteras EU-kommissionens förslag till nytt ramverk för EU:s klimat- och energipolitik till 2030. I de diskussionerna är regeringen en av de krafter som tydligt driver frågan framåt och som vill att EU så snart som möjligt ska anta ett ambitiöst klimat- och energiramverk till 2030. Regeringen har därför välkomnat EU-kommissionens förslag men anser att ambitionsnivån behöver höjas.

Vi är redo att stödja ett utsläppsminskingsmål på totalt 50 procent, varav 40 procent är interna utsläppsminskningar och 10 procent är utsläppsminskningar via internationella mekanismer, förutsatt att andra utvecklade länder tar sin del av bördan i de internationella förhandlingarna. Bördan mellan medlemsstaterna för att uppnå målet måste fördelas på ett kostnadseffektivt sätt.

Utsläppsmålet är överordnat förnybartmålet eftersom det viktigaste är att utsläppen minskar. Samtidigt vill vi att EU ska anta ett mål om att öka andelen förnybart till 2030 till minst 27 procent som inte bör fördelas mellan medlemsländer, och vi stöder att EU-kommissionen kommer att återkomma till energieffektiviseringsdirektivet senare i år, när översynen av det nuvarande energieffektiviseringsdirektivet är klar. Det innebär att Sverige tydligt tillhör ett av de mest progressiva och pådrivande länderna i EU, detta tillsammans med de 13 länder i den Green Growth Group som Sverige bidragit till att samla bakom en gemensam proaktiv linje.

Tack vare att Sverige och andra likasinnade länder drev en tydlig linje inför och vid Europeiska rådet den 21 mars har EU:s stats- och regeringschefer nu antagit en tydlig tidsplan för den fortsatta behandlingen av det nya klimat- och energiramverket till 2030. I slutsatserna från Europeiska rådet understryks att ett slutligt beslut ska fattas i oktober i år och att det förslag som EU-kommissionen lagt fram ska vara utgångspunkten för den fortsatta förhandlingen.

I det arbetet har Sverige en viktig roll att spela, så att vi i EU kan anta ett ambitiöst ramverk för klimat- och energipolitiken till 2030 vid Europeiska rådet i oktober.

Anf. 9 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr talman! Jag ber inledningsvis att få tacka för svaret. Jag tycker att det är viktigt att vi diskuterar klimat- och energipolitiken inom EU. Tyvärr finns det en tendens när vi svenskar diskuterar klimat- och energipolitiken att det slutar med ett oändligt skrytande om hur duktiga vi är och hur långt vi har kommit. Det är naturligtvis till viss del sant, men vi har samtidigt problem med ett bostadsbestånd som läcker energi, en transportflotta som det tar lång tid att ställa om och dessutom det stora beståndet av olika lokaler som används av företag, organisationer med flera vilka sällan har ett klimatfokus för sina lokaler. Inte minst gäller det gamla fastigheter, till exempel dem som vi just nu sitter i.

Dess bättre har vi en nästan helt och hållet koldioxidfri elproduktion, vilket är mycket positivt, och därför har vi en privilegierad ställning i EU.

Herr talman! Nu handlar denna interpellation dock inte om det. Vi kan säkert vid något annat tillfälle träffas och bryta argumenten när det gäller den svenska energipolitiken. Den här interpellationen handlar om hela EU, inte om svensk energipolitik. Jag har skrivit interpellationen just för att diskutera hur vi ska lösa klimat- och energifrågorna i hela EU.

Vi socialdemokrater föreslår i korthet följande. Vi vill ha 50 procents utsläppsminskning och 40 procent utbyggd förnybar energi fram till 2030 med utgångspunkt i 1990 års värden. Bindande mål om energieffektivisering ska sättas, och regeringen ska ge kommissionen i uppdrag att återkomma om detta. Vi anser vidare att målet om minskade utsläpp ska bäras av EU och bördefördelas på ett kostnadseffektivt sätt. Flexibla mekanismer kan inte räknas in.

Herr talman! En stor skillnad mellan regeringen och oss socialdemokrater är att vi har högre ambitioner än regeringen vad gäller det förnybara. Vi menar att det förnybara är helt nödvändigt för att EU ska kunna ställa om sin energiproduktion på ett rimligt sätt. Vi vet att många länder är totalt beroende av kol eller naturgas för sin energiförsörjning. För dessa länder kommer kommissionens förslag om att minska utsläppen med 40 procent att vara nära nog ouppnåeligt om de inte ställer om sin energiproduktion.

Alternativet skulle vara kärnkraft, som dock tar lång tid att bygga. Processtiderna är långa, och det behövs många tillstånd. Dessutom är risken stor att det ökar priserna högst avsevärt vad gäller framför allt energin. Jag vill därför fråga statsrådet vad hon ser för alternativ för den stora andelen länder i EU som bara har kol och gas i sin energimix.

Den andra fråga jag har gäller det som statsministern sade om svensk kärnkraft. När statsministern var i kammaren och återrapporterade från toppmötet med stats- och regeringscheferna påstod han att det förnybara hotade svensk kärnkraft. Delar statsrådet den oron, alltså att svensk kärnkraft skulle vara hotad om man ökade det förnybara?

Anf. 10 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Börje Vestlunds interpellation går ut på att han kritiserar regeringen för att vi skulle ha tappat ledartröjan i Europa när det gäller klimat- och energifrågorna. Jag tror att ganska många höjer på ögonbrynen inför ett sådant påstående. Vi är många som kan konstatera att det finns få länder i EU, om ens något, som är lika progressiva och pådrivande i de här frågorna som Sverige. Det är därför regeringen och ett antal ministrar – jag själv, miljöministern, Europaministern och statsministern – vid ett flertal tillfällen framfört till kommissionen och i berörda ministerråd att EU måste höja sina klimat- och energiambitioner till 2030. Jag är glad att kunna notera att Sverige var ett av de första länderna som tog ställning till kommissionens förslag när det presenterades i januari.

I dag ser vi inga andra länder som har mer långtgående klimatambitioner i diskussionerna om ett nytt ramverk för 2030. Tvärtom ser vi att Sverige lyckats samla 13 länder i Green Growth Group bakom en linje där vi stöder det som kommissionen lagt fram. Inom den koalitionen finns det länder som dessutom kan tänka sig att gå ännu längre, inte minst när det gäller klimatet. Sverige är ett av dem.

Vid Europeiska rådets möte den 21–22 mars var Sveriges ambition att Europeiska rådet skulle ange den huvudsakliga inriktningen för EU:s klimat- och energipolitik till 2030 och redan nu fatta beslut om de övergripande målen. Det var den linje vi drev. Vi var därmed ett av de mest progressiva länderna. Få andra var lika tydliga som vi i Sverige. Men vi kunde notera att det fanns ett antal andra medlemsländer som i dagsläget

inte alls är progressiva utan tvärtom tycker att processen måste få ta tid. De anser inte att det är någon brådska med att ha nya klimat- och energiambitioner.

Det visar på behovet av att Sverige inte bara är med och visar vägen genom att ha höga ambitioner utan också har förmågan att forma en kompromiss som EU:s övriga 27 medlemsländer är beredda att ställa sig bakom.

Den utveckling som vi de senaste månaderna sett i Ukraina och på Krimhalvön visar hur oändligt sårbara många av länderna är när de är så starkt beroende av rysk olja, och även av rysk gas, som ofta går i pipeline via Ukraina. Det gäller inte minst länderna i Öst- och Centraleuropa men också en del av de mer utvecklade länderna i EU, till exempel Tyskland.

Vi i Sverige kan se att sättet att minska beroendet av rysk gas och olja är att fortsätta att bygga ut den förnybara energin och att öka energieffektiviseringen i hela samhället, framför allt på energiområdet. Det är det främsta och snabbaste sättet att trygga vår energiförsörjning och minska vår osäkerhet.

Problemet är att några av de länder i Öst- och Centraleuropa som skulle ha mest att vinna på att bygga ut den förnybara energin och öka energieffektiviteten också är de som är mest oroliga för nya mål, inte minst när det gäller förnybart. Det beror inte på att vi i Sverige inte varit med och lyft fram fördelarna, utan det beror på att de sett hur en del länder i Europa, dock inte Sverige, valt mycket dyra sätt att bygga ut den förnybara energin. Därför är länder som Polen, Ungern och andra oroliga för att en ökad utbyggnad av förnybart skulle leda till högre energipriser. Där kan vi i Sverige vara med och visa att det är tvärtom, att förnybar energi om man väljer rätt styrmedel kan leda till sänkta energikostnader och lägre elpriser.

Anf. 11 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr talman! Jag hoppas att talmannen noterade att nästan hela anförandet handlade om klimatutsläppen. Men min fråga gäller inte klimatutsläppen. I så fall hade jag ställt den till miljöministern. Frågan handlar om den förnybara energin, inte om klimatutsläppen. Det är mer komplext än så.

Jag delar uppfattningen att klimatutsläppen är en väldigt stor och viktig fråga. Men för att klimatutsläppen ska minska måste man också ställa om energisystemen. Visst har vi gått före. Det har vi gjort under ett antal år, ganska många år för övrigt. Sedan har det ibland varit nedåt och ibland uppåt i den diskussionen, men vi har gjort det.

Men jag vill återkomma till frågan: På vilket sätt ska man ställa om ifall man inte har förnybart ute i Europa, och varför ska man då inte öka?

Jag måste också återkomma till min fråga om kärnkraften. Statsministern sade: "När man sätter målen så högt som Socialdemokraterna vill blir det i realiteten ett sätt att bakvägen avveckla kärnkraften." Står statsministern – förlåt, det kanske blir så i framtiden, men jag menar naturligtvis statsrådet – bakom den uppfattningen? Vi socialdemokrater har sagt tydligt och klart i tiotals år att vi vill avveckla kärnkraften i den takt vi kan få fram förnybart under förutsättning att det inte hotar tillväxt

och arbetstillfällen i Sverige. Statsrådet kanske har en annan uppfattning. Men jag ser detta som ett inspel i den svenska energipolitiken.

Om vi nu ska nå målen i Färdplan 2050 fram till år 2050 ser jag inget annat än att man på 20 år måste kunna minska utsläppen med 20 procent. Är det realistiskt med det mål man sätter upp?

Den ökade ambitionsnivå som statsrådet ger uttryck för handlar om att man ska köpa internationella krediter, och det kan vara sympatiskt. Men på vilket sätt minskar det utsläppen i EU? Färdplan 2050, herr talman, handlar om att man ska minska utsläppen i EU till 90 procent av 1990 års värden.

Statsrådet säger också att klimatmålet står över det förnybara. Det kan vara en logisk uppfattning, men ändå får jag inte ihop det här. Hur ska hela EU kunna ställa om ifall inte det förnybara är det viktigaste?

Sedan finns det olika vägar att gå. Det finns dyra vägar och mindre dyra vägar. Man kan göra detta på många olika sätt. Men om man inte ställer om över huvud taget, om man inte har de positiva effekterna, om man inte får in det här med gröna jobb och att det verkligen kan vara någonting som ökar tillväxten och är positivt för samhället, vad kommer då att hända för alla de länder som finns? Trots allt är Polen kanske det sämsta exemplet, för de vill egentligen inte göra någonting i detta sammanhang.

Det är ingen tvekan om att man har mist ambition, och jag tycker att det är tråkigt. Ett tecken på det är att Sverige inte hörde till dem som spelade in till kommissionen att man ville ha höga ambitioner, vilket en rad andra länder gjorde, bland annat Nederländerna, Storbritannien med flera.

Anf. 12 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Jag måste börja med att notera att Börje Vestlund tyvärr är dåligt informerad. Sverige har vid en lång rad tillfällen under väldigt lång tid spelat in till kommissionen att vi tycker att det är angeläget att den återkommer med ett förslag om att vi så snabbt som möjligt antar ett nytt klimat- och energiramverk för 2030 i EU. Vi har också framfört att det ramverket måste vara väldigt ambitiöst och ligga i linje med de 2050-mål som vi har enats om gemensamt i EU.

När det gäller frågan om kärnkraften är det så här: Det förslag som kommissionen har lagt på bordet om ett bindande klimatmål som ska bördefördelas på medlemsstaterna och ett mål för förnybart som görs bindande bara på EU-nivå lämnar frihet för medlemsstaterna att göra de energipolitiska val som den här kammaren brukar vara väldigt mån om att vi ska kunna göra här i Sverige. Om man i stället kastar ut det förslaget och säger att vi framöver ska ha väldigt höga, bindande och bördefördelade mål på många olika områden, som utsläpp, förnybar energi och energieffektivisering, då är det klart att det leder till att vi via Bryssel styr mer av de energipolitiska val som medlemsstaterna ska göra, däribland också Sverige.

Nu är det inte det som kommissionen har föreslagit, och jag tycker att det är en ganska välavvägd balans i det som de lagt på bordet. De har ställt sig frågan: Vad behöver vi göra för att ligga i linje med 2050-målet? Men de har också ställt sig nästa fråga, som Börje Vestlund helt hoppar över: Vilket slags kompromiss kan vi lägga på bordet som har

Prot. 2013/14:96
4 april

Svar på
interpellationer

förutsättningar att kunna förena de riktigt progressiva, som Sverige och Tyskland, med de länder som egentligen skulle vilja skjuta den här frågan långt bortom klimatförhandlingarna i Paris och inte fatta några beslut över huvud taget, som Polen och de andra Visegrädländerna? Det kommissionen har försökt hitta är en gyllene kompromiss som faktiskt har förutsättningar att kunna ena 28 medlemsstater som har väldigt olika syn och olika ambitionsnivå när det gäller inte minst klimatet och utbyggnaden av den förnybara energin. Jag tror att det är en klok strategi att tänka precis så.

Regeringen har inte bara höga mål utan också en hög leveranstakt för de mål som vi har satt upp. Det mål som vi lever och agerar utifrån i Sverige i dag är att minska koldioxidutsläppen med 40 procent till 2020 för Sveriges del. Det målet kan man sätta i relation till de socialdemokratiska klimatambitioner som ni hade i er klimatproposition 2006, där ni inte ens nådde fram till något konkret mål siffersatt med något konkret årtal utan bara en ambition om att vi borde minska koldioxidutsläppen med 25 procent till 2020. Den socialdemokratiska retoriken är hög, men praktiken har historiskt varit en helt annan.

Nu tar också den svenska alliansregeringen igen ledartröjan i EU i diskussionerna om ett nytt klimat- och energiramverk. Vi har mycket att bidra med i de diskussionerna. Vi kan visa på att vi har smarta styrmedel. Vi har kunnat ställa om till mer förnybart och minskade koldioxidutsläpp och kombinera det med ökad ekonomisk tillväxt och – vilket är väldigt viktigt för Central- och Östeuropa i dagens läge – lägre elpriser. Vi kan visa att förnybar energi, den svenska vägen med elcertifikaten, faktiskt leder till lägre elpriser och lägre kostnader för energikonsumenterna. Den pusselbiten kommer att vara otroligt viktig för att vi ska kunna nå en ambitiös klimat- och energiöverenskommelse i EU i höst.

Anf. 13 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr talman! Jag är mycket angelägen om att vi ska kunna välja vår egen energimix. Men nu var det inte riktigt det förhandlingen handlade om. Den här förhandlingen handlade om att man av rent nationalistiska skäl och för att skydda sin egen kärnkraft sade: Nej, inte mer förnybart. Jag tror inte att statsrådet står för det. Men i varje fall har statsministern uttryckt det så. Det skulle påverka den svenska kärnkraften. Det tycker jag är lite anmärkningsvärt efter den överenskommelse man ingått i Alliansen.

Jag tycker också att elpriserna är viktiga och att vi kan gå före. Vi kan bjuda in delegationer från de här länderna för att visa hur vi har lyckats.

Jag förväntar mig inget annat av slutanförandet än att få höra hur dåliga Socialdemokraterna är. Det brukar vara så i sådana här debatter. Statsrådet kan ladda redan nu!

Men det är inte det som jag tycker är det viktiga i detta sammanhang. Det viktigaste är att vi, precis som statsrådet säger, måste visa Europa på vilket sätt vi kan ställa om. Det är jättebra. Men då kan vi inte säga att vi ska öka det förnybara med 6 procent fram till 2030.

Vi behöver ha en högre ambition för att man ska kunna ställa om framför allt i Öst- och Centraleuropa, men även andra länder kan behöva en input. Tyskland kommer att ha stora problem med sin energimix. Där kan vi visa hur man kan hantera det.

Jag är helt övertygad, herr talman, om att det här kan lyckas. Man behöver inte lägga sig på en låg nivå i förhandlingarna i EU.

Prot. 2013/14:96
4 april

Anf. 14 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Vi ska bygga ut den förnybara energin. Sverige har stora möjligheter att fortsätta bygga ut det förnybara. Europa har också goda möjligheter att fortsätta bygga ut det förnybara. Det är därför som Sverige stöder ett mål om att EU till 2030 ska bygga ut så att vi har minst 27 procent förnybar energi i EU.

Vi ser en väldigt positiv utveckling när det gäller kostnaderna för förnybar energi, som går ned. Då har regeringen sagt att vi om den kostnadsutvecklingen fortsätter kan tänka oss att justera upp målet framöver för att kunna ta vara på den lärokurvan.

Sverige är en väldigt tydlig röst för att gå framåt och också för att adressera både Europas och världens utmaningar när det gäller att enas om klimatförändringarna, minska utsläppen och minska Europas beroende av rysk gas och olja och ställa om till en energiförsörjning som är mer hållbar och mer effektiv och som bidrar till att vi får en allt bättre försörjningstrygghet.

Vi är också en klok och pragmatisk röst som ser att vi måste komma framåt tillsammans. EU:s medlemsstater måste till slut stå enade och kunna nå ett förhandlingsresultat där 28 medlemsstater sätter sig vid bordet. Det räcker med ett enda land, som Polen, som tidigare har blockerat överenskommelser, för att ingenting ska hända. Det måste man se.

Därför är det otroligt viktigt att inse att det i slutändan inte är den som står ensam i öknen och ropar högst och har de högsta ambitionerna som kommer att göra mest för att rädda klimatet och bygga ut den förnybara energin, utan det är den som har tydliga ambitioner, en målmedveten politik och en stark förmåga att forma gyllene kompromisser som gör det möjligt för hela EU att enas om en ambitiös klimat- och energipolitik.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Civilutskottets betänkande
2013/14:CU22 Fler bostäder åt unga och studenter

Finansutskottets betänkande
2013/14:FiU14 Viss kreditgivning till konsumenter

Utbildningsutskottets betänkande
2013/14:UbU15 Vuxenutbildning

*Svar på
interpellationer*

8 § Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 3 april

2013/14:404 Problem med matchningen på den svenska arbetsmarknaden

av *Patrik Björck* (S)

till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

2013/14:405 Nya problem med etableringslotsar

av *Patrik Björck* (S)

till statsrådet Erik Ullenhag (FP)

2013/14:406 Den oroande utvecklingen i Life Science-branschen

av *Ingela Nylund Watz* (S)

till näringsminister Annie Lööf (C)

2013/14:407 Tvångsprivatisering av äldreomsorgen

av *Lennart Axelsson* (S)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2013/14:408 Lagförslag som legitimerar pedofili och våldtäkt mot barn i Irak

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2013/14:409 Övergång mellan system inom vuxenutbildning

av *Gunilla Svantorp* (S)

till statsrådet Maria Arnholm (FP)

2013/14:410 Förtroendet för svenska pass

av *Bo Bernhardsson* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

9 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 3 april

2013/14:525 Huvudentreprenörsansvar

av *Anders Karlsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

10 § Kammaren åtskildes kl. 9.52.

Prot. 2013/14:96
4 april

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	1
2 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
4 § Ärenden för hänvisning till utskott	2
5 § Svar på interpellation 2013/14:297 om tillräckligt många mobilmaster.....	3
Anf. 1 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	3
Anf. 2 ISAK FROM (S)	4
Anf. 3 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	5
Anf. 4 ISAK FROM (S)	6
Anf. 5 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	7
Anf. 6 ISAK FROM (S)	8
Anf. 7 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	8
6 § Svar på interpellation 2013/14:382 om EU:s klimat- och energipaket.....	9
Anf. 8 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	9
Anf. 9 BÖRJE VESTLUND (S)	10
Anf. 10 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	11
Anf. 11 BÖRJE VESTLUND (S).....	12
Anf. 12 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	13
Anf. 13 BÖRJE VESTLUND (S).....	14
Anf. 14 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	15
7 § Bordläggning.....	15
8 § Anmälan om interpellationer	16
9 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	16
10 § Kammaren åtskildes kl. 9.52.	17